

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 123/2020
21.01.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Слађане Накић Момировић, председника већа, Марине Милановић и Добриле Страјина, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Александар Савић, адвокат из ..., против туженог „Инфраструктура железнице Србије“ АД Београд, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1780/18 од 05.09.2018. године, у седници одржаној 21.01.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1780/18 од 05.09.2018. године, тако што се **ОДБИЈА**, као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Параћину П1 95/17 од 22.01.2018. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу на име трошкова ревизијског поступка плати износ од 105.005,00 динара, у року од осам дана од дана пријема писаног отправка пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Параћину П1 95/17 од 22.01.2018. године, првим ставом изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да тужиоцу на име неисплаћене накнаде за исхрану у току рада у периоду од марта 2014. године до децембра 2016. године, појединачно опредељене месечне износе у овом ставу изреке, са припадајућом законском затезном каматом од доспелости до коначне исплате и на име неисплаћеног регреса за коришћење годишњег одмора. Другим ставом изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 83.841,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1780/18 од 05.09.2018. године, првим ставом изреке, преиначена је првостепена пресуда, тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му на име неисплаћене накнаде за исхрану у току рада почев од марта 2014. године до децембра 2016. године исплати појединачно наведене месечне износе у том ставу изреке, као и да на напред наведене износе обрачуна доприносе за ПИО и исте уплати у корист тужиоца Фонду ПИО, као неоснован. Другим ставом изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца према туженом којим је тражио да се обавезе тужени да му на име неисплаћеног регреса за

коришћење годишњег одмора за период од марта 2014. године до децембра 2016. године исплати појединачно наведене месечне износе у овом ставу изреке, као и да на напред наведене износе обрачуна доприносе за ПИО и исте уплати у корист тужиоца Фонду ПИО, као неоснован. Трећим ставом изреке, обавезан је тужилац да туженом на име трошкова парничног поступка плати износ од 39.262,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11, 87/18) и утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је засновао радни однос по основу Уговора о раду од 04.02.2003. године код „Јавног железничког транспортног предузећа Београд“ у Београду, наставио је да ради код ЈП „Железнице Србије“ Београд до 28.08.2015. године, када је услед статусних промена послодавца преузет код послодавца следбеника, овде туженог, по основу Анекса уговора о раду. Код туженог је радио до 26.12.2016. године, када му је радни однос престао као технолошком вишку. Одлуком Владе Републике Србије код туженог АД „Железнице Србије“ извршене су статусне промене издвајањем уз оснивање нових акционарских друштава, међу којима је и АД за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“, која друштва су стекла својство правних лица 10.08.2015. године. Тужени није тужиоцу исплаћивао накнаду за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора у линеарном износу, нити је у обрачуну зараде посебно исказивао износе исплаћене запосленима по овом основу, а тужени није доставио структуру вредности једног радног сата, у коју према Колективном уговору туженог је урачуната накнада за исхрану у току рада и вредност 1/12 регреса за коришћење годишњег одмора. Висина потраживања за спорни период утврђена је на основу налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке, у складу са Колективним уговором („Службени гласник РС“, бр. 37/95) и Изменама и допунама Колективног уговора („Службени гласник РС“, бр. 7/00).

Код тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев, закључујући да тужени тужиоцу није обрачунавао и исплаћивао тражене износе накнаде за исхрану у току рада и регреса у спорном периоду, налазећи да је тужени законске одредбе примењивао на штету тужиоца, јер у структури коефицијента нису посебно приказани, ни садржани ови трошкови, а како је општим актима који су важили у утуженом периоду предвиђено право на накнаду ових трошкова, али није предвиђена висина истих, тужиоцу припадају ови трошкови у висини предвиђеној Колективним уговором („Сл. гласник“ РС број 37/95 и 7/00).

Другостепени суд је одлучујући о жалби туженог, преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев, налазећи да у конкретном случају нема основа за тражену исплату јер су тужиоцу тражене накнаде за исхрану у току рада и за регрес исплаћене тако што су урачунате приликом обрачуна зараде и утврђене кроз вредност радног часа. По налажењу другостепеног суда, накнада ових трошкова укључена је у

вредност једног радног сата, па запослени не може потраживати новчану исплату по овим основима јер нема колективног уговора као општег акта и инструмента за њихову конкретну реализацију. Осим тога, околност што висина спорних трошкова није номинално изражена, не значи да је послодавац ово право ускратио запосленима, јер је исто слободном вољом учесника колективног преговарања тако уговорено, као саставни део основне зараде запослених.

Врховни касациони суд налази да се основано ревизијом указује да је побијана другостепена одлука донета уз погрешну примену материјалног права.

Право запосленог на накнаду трошкова у вези са радом предвиђено је Законом о раду. Законом о изменама и допунама Закона о раду („Службени гласник Републике Србије“, број 61/05), који се примењује од 01.01.2006. године, предвиђено је и право запосленог на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора (члан 118. тачке 5. и 6) који морају бити исказани у обрачунској листи за све запослене. Анексом Колективног уговора туженог („Службени гласник Републике Србије“, број 4/06), одредбом члана 2. измењен је члан 57. Колективног уговора тако што је предвиђено да запослени има право на зараду која се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, примања за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора. Одредбом члана 5. став 1. тог анекса измењен је члан 61. Колективног уговора и одређена вредност радног сата за обрачун и исплату зараде. Одредбом члана 5. став 6. анекса Колективног уговора прописано је да је у вредност једног радног часа укључена и вредност трошкова исхране у току рада и вредност 1/12 накнаде регреса за годишњи одмор сведена на један час. Из оваквог одређења вредности радног часа не може се утврдити који износ представља накнаду трошкова исхране и регреса, јер исти нису исказани у номиналним износима.

Послодавцима је почев од 01.01.2006. године остављена могућност да својим актима утврде висину трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, као права по основу рада признатих законом. Висина ових накнада мора бити одређена линеарно за све запослене, ови трошкови морају бити исплаћени свим запосленима у истом износу без обзира на њихову стручну спрему, звање и радно место. У конкретном случају, тужени није доставио одлуку о висини ових накнада, па се основано може закључити да такву одлуку није ни донео, али то не искључује право тужиоца на исплату ових накнада. При том се не може прихватити да су тужиоцу ови трошкови исплаћени кроз висину цене рада, јер тужени није изнесе ових накнада номинално исказао у платној листи тужиоца, како је то предвиђено Законом о раду. Стога се може закључити да је тужени, у погледу исплате спорних накнада, законске одредбе примењивао на штету тужиоца. С обзиром да анекс колективног уговора не садржи конкретну регулативу која утврђује висину тих накнада, тужилац може потраживати накнаду у нето износима према параметрима из ранијег колективног уговора. Тужилац је у овом случају поставио тужбени захтев у висини износа накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, утврђених на основу налаза и мишљења вештака, применом тих параметара, због чега је такав тужбени захтев основан.

Сходно изложеном, на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

Полазећи од успеха у поступку по ревизији, тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 105.005,00 динара, и то за састав ревизије од стране адвоката износ од 12.000,00 динара, на име судске таксе на ревизију износ од 37.202,00 динара и на име судске таксе на одлуку по ревизији износ од 55.803,00 динара, сагласно одредбама члана 153., 154. и 163. ЗПП, Тарифе о наградама и накнадама за рад адвоката („Службени гласник РС“, број 121/12...99/20) и Таксене тарифе из Закона о судским таксама („Службени гласник РС“, број 28/94...95/18).

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић,с.р.**

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић